

Ministerieel besluit tot voorlopige bescherming als cultuurhistorisch landschap van Kasteeldomein Baudries en als monument van Kasteel Baudries met zijvleugels en aanhorigheden en Conciërgewoning Kasteel Baudries in Gavere (Dikkelvenne)

Rechtsgronden

Dit besluit is gebaseerd op:

- het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013, artikel 6.1.1;
- het besluit van de Vlaamse Regering van 25 juli 2014 tot delegatie van beslissingsbevoegdheden aan de leden van de Vlaamse Regering, artikel 6, 1°;
- het besluit van de Vlaamse Regering van 2 oktober 2019 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, artikel 8, §1, 2°.

Procedurestappen en vormvereisten

Dit besluit kwam tot stand volgens de procedurestappen en de vormvereisten, beschreven in:

- het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013, artikel 6.1.1 tot en met 6.1.8,
- het Onroerendergoedbesluit van 16 mei 2014, artikel 6.2.1.

De volgende procedurestappen en vormvereisten zijn vervuld:

- de erfgoedwaarden zijn onderzocht;
- de resultaten van het onderzoek zijn opgenomen in een beschermingsdossier.
- advies over de bescherming van het onroerend goed werd gevraagd aan:
 - het college van burgemeester en schepenen van Gavere op 9 augustus 2023,
 - de departementen of agentschappen van de Vlaamse overheid bevoegd voor omgeving, mobiliteit en openbare werken en landbouw en visserij op 9 augustus 2023,
 - de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed op 9 augustus 2023.
- de behandeling van de adviezen is opgenomen als bijlage bij dit besluit.
- de zakelijkrechthouders van het monument zijn op de hoogte gebracht van het ontwerp van de voorlopige bescherming op 9 augustus 2023.
- de zakelijkrechthouders gaven geen opmerkingen.

Motivering

Het cultuurhistorisch landschap Kasteeldomein Baudries is van algemeen belang wegens de volgende erfgoedwaarden:

- de historische waarde:

Het kasteeldomein Baudries bezit historische waarde omdat het getuigt van een langdurig gebruik als adellijke residentie. Het toponiem Baudries, minstens teruggaand tot de dertiende eeuw, is nog niet geheel opgehelderd maar verwijst meer dan waarschijnlijk naar een thans vervaagde nederzettingsstructuur die aanvankelijk niet tot dorpskern is uitgegroeid. Het domein is altijd in handen gebleven van goeude burgerij of adel, meestal als buitenverblijf. Achtereenvolgens waren dit de families Sloeve, Tollinckx, van Spangen/de Spangen d'Uyternesse, de Marchant et d'Ansembourg, de Lichtervelde en Piers de Raveschoot.

Het kasteeldomein is gegroeid vanuit een bestuurlijke heerlijkheid met een laat-middeleeuwse omwalde site en een watermolen op de Boeversbeek. De site is in de tweede helft van de achttiende eeuw is omgebouwd tot een '*maison de campagne*' of landhuis met kasteelallures, vermoedelijk in opdracht van het grafelijke echtpaar Charles-François de Spangen d'Uyternesse en Marie-Anne-Françoise de Croix, kort na of enige tijd na 1758.

Het achttiende-eeuwse landgoed vertoont kenmerken die mogelijk teruggaan op het aloude model van de Romeinse '*villa suburbana*' waar het gezonde buitenleven beleefd en verheerlijkt werd en waar agrarische activiteiten als een type van '*ferme ornée*' in de dienstgebouwen zijn ondergebracht. De typologie sluit ook naadloos aan bij het klassieke zeventiende- en achttiende-eeuwse principe van '*vivre entre cour et jardin*'.

Een scharnierpunt in de geschiedenis van deze site is de onverwachte eigendomsruil - in 1819 - op initiatief van Marie-Justine de Spangen. Zij laat nadien, op een afgestaan perceel uit het oorspronkelijke domein, een nieuwe dorpskerk optrekken en een kerkhof aanleggen waardoor het plattelandsdorp Dikkelvenne, in de schaduw van het kasteel, een nieuw elan krijgt.

Het huidige kasteeldomein Baudries is vervolgens vormgegeven rond het tussen 1893 en 1897 vrij ingrijpend verbouwde achttiende-eeuwse kasteel, in opdracht van het grafelijke echtpaar Louis-Rodolphe de Marchant et d'Ansembourg en Marie-Thérèse de Spangen d'Uyternesse. De kasteelomwalling, het voorplein, het dienstterf, de tuinen en de aansluitende landbouwgronden met kleine pachthoeven en landarbeiderswoningen zijn toen aangepast naar de plannen van de bekende Franse ingenieur-landschapsarchitect Henri Duchêne, ook met inbreng van zijn zoon Achille Duchêne. De parkaanleg, afgerond omstreeks 1897, is tot stand gekomen na het omleiden of afschaffen van een buurtweg en diverse voetwegen om de privacy te kunnen waarborgen. Oudere dreef- en bosstructuren en specifiek ook twee oorspronkelijke bronlocaties zijn geïntegreerd in het ontwerp.

De realisatie van de parkaanleg is representatief voor het internationaal gereputeerde oeuvre van de equipe Duchêne, waarvan het cliënteel bijna uitsluitend tot de hoge adellijke kringen heeft behoord. Het resultaat ervan, met een zuidwest-noordoost gerichte hoofdas met onder meer een centrale toegangsdreef met dubbele bomenrijen, grasparterres voor en achter het huis, een '*tapis-vert*', een tenniseveld, een serpentinevijver met regelbare constructies, parkbruggen, een moestuin met fruitmuren, een muurserre en een klein verbindingspad naar de koorzijde van de Sint-Petruskerk, is typisch voor de evolutie van de tuin- en landschapsarchitectuur en de horticuultuur in de late negentiende en vroege twintigste eeuw;

- de architecturale waarde:

Het kasteeldomein Baudries heeft een opmerkelijke architecturale waarde omdat het een gaaf bewaard voorbeeld is van de laat negentiende-eeuwse gemengde stijl of '*style composite*' (een mengvorm van de geometrische en landschappelijke stijl), hier naar ontwerp van de Franse equipe Duchêne, die in die periode toonaangevend was in Europa

en daarom ook bekend stond als de *'style Duchêne'*. Meer bepaald kan de realisatie in Dikkelvenne geplaatst worden bij het oeuvre van de equipe Duchêne onder leiding van vader Henri, kort voor zijn voortijdig overlijden in 1902. De ontwerpstyl sluit aan op aanpassingen in beaux-artsstyl van het bijna gelijktijdig verbouwde achttiende-eeuwse landhuis, toegeschreven aan de Belgische architect Octave Flanneau. Een verbouwingsplan van het kasteel, bewaard in het huisarchief, en bouwfysische aanwijzingen duiden op bijsturingen van de Franse ingenieur-landschapsarchitect Henri Duchêne. Het landgoed getuigt van een hernieuwd model van buitenleven voor de hoge aristocratie, maar respecteert de klassieke zeventiende- en achttiende-eeuwse principes van *'vivre entre cour et jardin'*.

In het kasteeldomein zijn er duidelijke relaties tussen de bouwkundige en landschappelijke aanleg in beaux-artsstyl, waarbij de aswerking vanaf de centrale toegangsdreef over het voorplein en de tuinzijde van het kasteel zeer bepalend is. Deze aswerking, ondersteund door tuinornamenten zoals balustrades en tuinvazen en door snoeivormen, bomenrijen, individuele bomen, bomengroepen en struikenmassieven, wordt verder afgewisseld met verrassende diagonale zichtlijnen of *'vista's'*. Het hele kasteeldomein, met geometrische parterretuinen, geïntegreerde bestaande bosbestanden en nieuw aangeplante smalle bosgordels, verspreide graslanden met bomengroepen, een serpentinevijver en een afwisselend geometrisch en landschappelijk padenpatroon, is opgevat als een architecturaal totaalconcept.

Door de perspectiefwerking in de hoofdas en in de zichtlijnen of *'vista's'* met behulp van fotografie te bestuderen, geldt ook deze realisatie van de equipe Duchêne als een bijzonder en destijds vernieuwend voorbeeld om zichtkwaliteiten in kasteeldomeinen te optimaliseren. De fotografie werd hier gebruikt als toepassingsbron om de esthetische beleving op het terrein te kunnen versterken. Samen met het uitvoeren van subtiel grondverzet blijkt dat ook terreinmodellering is ingezet om het perspectief beter te geleiden;

- de artistieke waarde:

De parkarchitectuur van het kasteeldomein Baudries in gemengde stijl of *'style composite'* getuigt van een bijzondere artistieke waarde, gekenmerkt door een neoklassieke stilistische grammatica, verwijzend naar de grote Franse stijlen uit de zeventiende en achttiende eeuw, en eigen aan de ontwerpkenmerken van de Franse equipe Duchêne. Deze eclectische vormtaal, gebaseerd op de kennis van de vroegere klassieke bouw- en tuinkunst, was gangbaar in de late negentiende en vroege twintigste eeuw en zocht naar een evenwicht tussen de geometrische tuin en de landschappelijke tuin.

De gestileerde parkaanleg, opgebouwd rond een geaccentueerde zuidwest-noordoost gerichte hoofdas en afgewisseld met verrassende diagonale zichtlijnen of *'vista's'*, voorheen ook doorkijk biedend op het omgevende platteland, vormt een overtreffende trap van de klassieke en eerder statische, dominant Franse tuinarchitectuur uit de zeventiende en achttiende eeuw. Toch worden de principes van de klassieke vormtaal hier naadloos gecombineerd met een vrije en vloeiende aanleg, waardoor geometrische en landschappelijke elementen, die traditioneel als tegengesteld beschouwd worden, met elkaar versmelten.

Deze artistieke waarde is ook weerspiegeld in de architectuur van het in de late negentiende eeuw verbouwde kasteel Baudries in beaux-artsstyl waarin klassieke begrippen als rede, orde, grootsheid, helderheid en evenwicht, ook bij de verruiming van het bouwvolume werden gerespecteerd en toegepast. Dit schoonheidsideaal, opflakkerend in de late negentiende tot vroege twintigste eeuw, berust op een permanente zoektocht van ontwerpers naar artistieke evenwichten in een periode waarin eens te meer kunst, vakmanschap en wetenschap tot ontplooiing komen;

- de ruimtelijk-structurerende waarde:

De ruimtelijk-structurerende waarde van het kasteeldomein Baudries wordt in essentie bepaald door de gaaf bewaarde zuidwest-noordoost gerichte hoofdas, waarvan de basis is gelegd in de tweede helft van de achttiende eeuw, maar die in het laatste decennium van de negentiende eeuw nog wordt versterkt door de parkaanleg naar de plannen van de Franse equipe Duchêne. Deze aswerking strekt zich uit vanaf de Kerkstraat, over de centrale toegangsreef, de toegangsbrug, de grasparterre op het voorplein, tot aan de bordestrap of '*perron*' voor het kasteel, door de vestibule en het salon van het kasteel en vervolgens vanaf het terras, de grasparterre aan de tuinzijde en de '*tapis-vert*' achter het kasteel, tot en met het open perspectief over de Kasteelstraat.

De aswerking wordt ondersteund door vier rijen opgaande bomen in de centrale toegangsreef, twee diagonale dreven met twee rijen opgaande bomen die samen met de hoofdreef als een ganzenvoet samenkomen voor de toegangsbrug, zestien taxuskegels op de parterre aan de tuinzijde en flankerende solitaire bomen en bomengroepen langs de '*tapis-vert*';

- de esthetische waarde:

Het kasteeldomein Baudries bezit een esthetische waarde door de gaafheid van de parkaanleg met een veelheid aan zorgvuldig gepositioneerde componenten zoals bomenrijen van opgaande of gekandelaarde bomen, individuele bomen, bomengroepen en struikenmassieven en snoeivormen, aangevuld met tuinornamenten zoals balustrades en tuinvazen. Deze componenten ondersteunen een hoofdas met '*tapis vert*' en indrukwekkend perspectief dat verrassend wordt afgewisseld met diagonale zichtlijnen of '*vista's*', onder meer over een serpentinevijver of gericht op een verder afgelegen bomengroep. Hiermee wordt doorheen het kasteeldomein en vanuit meerdere standpunten een sterke scenografische benadering opgezet.

De vormgeving van het park, zoals uitgewerkt door de Franse equipe Duchêne op het einde van de negentiende eeuw en tot op vandaag nog grotendeels bewaard, stimuleert de zintuigelijke waarneming en bijgevolg ook de beleving van het kasteeldomein, en dit zowel voor bewoners als bezoekers;

- de technische waarde:

Het kasteeldomein Baudries bevat enkele ingenieuze constructies, bedacht door de Franse equipe Duchêne, die duiden op een technische waarde. Vanuit de specifieke hydrografische terreinomstandigheden met sterke bronactiviteit is bij de vormgeving van het park, tussen 1893 en 1897, bewust ingegrepen in de waterhuishouding. Door het inpassen van een netwerk van grondduikers, vaste en regelbare stuw en inlaten en ingegraven buisleidingen wordt enerzijds het gewenste waterpeil in de omwalling van het kasteel geregeld en wordt anderzijds water afgeleid naar de Dikvijversbeek voor de bevoorrading van een serpentinevijver. Deze eerder ondiepe waterpartij met bijhorende waterbouwkundige constructies in bak- en natuursteenmetselwerk is ingeplant nabij de voormalige watermolen en functioneert deels via de natuurlijke waterloop van de Boeversbeek en deels via de vroegere molenloop;

- de wetenschappelijke waarde:

Het kasteeldomein Baudries getuigt van een wetenschappelijke waarde door de aanwezigheid van landschappelijke overgangsvormen in een door grond- en oppervlaktewater beïnvloed beekdalsysteem. Het domein is gelegen in de smal ingesneden valleien van de Dikvijversbeek en Boeversbeek, nabij de markante steilrand van de Schelde. Deze specifieke terreinmorfologie zorgt voor een actieve bronactiviteit op

de oostelijk georiënteerde valleiflank. Deze fysieke gesteldheid is bepalend geweest en gebleven voor het bodemgebruik en de landschappelijke inrichting van het kasteeldomein.

De parkaanleg uit de late negentiende eeuw, naar de plannen van de Franse equipe Duchêne, wordt gekenmerkt door een bijzondere diversiteit aan opmerkelijke individuele bomen(groepen) waaronder Hollandse linden, gewone platanen, zilveresdoorns, vederesdoorns, Noorse esdoorns, bruine beuken, gewone haagbeuken, witte paardenkastanjes, moerascipressen, gewone taxussen, Libanonceders en zeedennen en struikenmassieven waaronder rode kornoeljes, boerenjasmijnen en sneeuwbesen. Deze collectie is representatief voor het gebruik van deels inheemse en deels uitheemse soorten om specifieke, seizoensgebonden vorm- en kleureffecten te bekomen.

Het centrale deel van het kasteeldomein Baudries is een geëvolueerd restant van een historisch bos en bezit voor Vlaanderen vrij zeldzame vegetaties die verwijzen naar een langdurige bebossing. De bosbestanden bewaren dan ook een bijzondere oud-bosvegetatie, kenmerkend voor beukenbos, eiken-haagbeukenbos, essenbronbos en beekbegeleidend vogelkers-essenbos en essen-olmenbos. Aan dit rijk geschakeerde landschap rond de valleien van de Dikvijversbeek en Boeversbeek is ook een gevarieerde fauna gebonden, waaronder enkele zeldzame vogelsoorten als wespendif, kenmerkend voor oudere bostypes. Bepaalde vleermuizen onder Europees beschermde populaties, waaronder gewone grootoorvleermuis, rosse vleermuis en laatvlieger, vormen een kwetsbare dierengroep in het kasteeldomein.

Het monument Kasteel Baudries met zijvleugels en aanhorigheden is van algemeen belang wegens de volgende erfgoedwaarden:

- de historische waarde:

Het kasteel Baudries is een getuige van een oude occupatiegeschiedenis gelinkt aan de heerlijkheid Baudries. Een eerste vermelding van het 'Goed te Baudries' gaat terug tot de eerste helft van de vijftiende eeuw. Vanaf dan komt het goed in bezit van adellijke families die nauwe banden onderhielden met vorstelijke kringen in de Zuidelijke en Noordelijke Nederlanden en na 1815 tot de entourage van koning Willem I behoorden. Achtereenvolgens waren dit de families Sloeve, Tollinckx, van Spangen/de Spangen, de Marchant et d'Ansembourg, de Lichtervelde en Piers de Raveschoot. De verschillende invloedrijke families die het landgoed opeenvolgend beheerden, drukten hun stempel op de site en in mindere mate later ook op het leven in Dikkelvenne wat zich onder meer uitte in de financiering van de bouw van een nieuwe dorpskerk net buiten het domein in de jaren 1820. In de tweede helft van achttiende eeuw evolueerde het 'Goed te Baudries' tot een deels omgracht U-vormig complex met centraal een '*maison de campagne*' of landhuis met classicistische allures omringd door tuin en landerijen.

Kenmerkend voor de aristocratische wooncultuur in het '*fin-de-siècle*' wordt in het laatste kwart van de negentiende eeuw het tot dan toe veelal als zomerresidentie gebruikte 'Goed te Baudries' ingericht als permanente verblijfplaats. Daartoe wordt na het huwelijk van het grafelijke echtpaar Louis-Rodolphe de Marchant et d'Ansembourg en Marie-Thérèse de Spangen d'Uyternesse en de bijhorende erfverdeling vanaf 1893 een groot transformatieproject van zowel kasteel als park opgestart. Passend binnen het laat negentiende-eeuwse tijds kader en vooruitgangdenken, werd het meer rurale verleden definitief afgeschud. In navolging van internationale stijlvisies en tendensen werd het kasteel herdacht, vergroot en verbouwd tot een residentie in beaux-artsstijl, een stijl die geliefd was binnen aristocratische kringen. Het verbouwproject, gerealiseerd tussen 1893 en 1897 en geïnspireerd op de Franse kastelenbouw, wordt toegeschreven aan de Brusselse architect Octave Flanneau met inbreng van de Franse ingenieur-landschapsarchitect Henri Duchêne, respectievelijk een beginnende binnenlandse en een

gereputeerde buitenlandse ontwerper die de adellijke eigenaars wellicht dankzij het milieu waarin zij vertoefden, leerden kennen.

Het kasteel Baudries, met minstens achttiende-eeuwse kern, evolueerde in die periode tot een representatief voorbeeld van een laat negentiende-eeuws kasteel gelegen in landelijke context. Het waardevolle interieur is het resultaat van een bijzondere combinatie van oudere interieurelementen met een eind negentiende-eeuwse interieurafwerking in (neo)-Lodewijk-stijl.

Bij dit kasteel horen de typische aanhorigheden. De aan de koerszijde gelegen U-vormige en symmetrisch geschikte zijvleugels en stalgebouwen klimmen in kern eveneens minstens op tot de achttiende eeuw en zijn illustratief voor de klassieke principes van '*vivre entre cour et jardin*'. Als onderdeel van het historisch kasteelensemble werden ze tijdens het verbouwproject ook aangepast waardoor de visuele band met het kasteel en het symmetrisch voorkomen werd versterkt en de stijleenheid vergroot. Tot op heden zijn ze een wezenlijk onderdeel van de kasteelsite, beantwoorden ze typologisch en stilistisch aan de kenmerkende gebouwentypes en vormen ze een historisch ensemble met kasteel en omgevend park;

- de architecturale waarde:

Kasteel Baudries is architecturaal representatief voor de bouwevolutie die dit type van landgoed onderging. Aanvankelijk een omwald 'heerlijk' buitengoed dat in de tweede helft van de achttiende eeuw evolueerde naar een landhuis met U-vormige aanleg ontworpen volgens de klassieke principes van '*vivre entre cour et jardin*' met een duidelijke symmetrische aanleg, aswerking en sterke relatie met het omgevende domein.

Op het einde van de negentiende eeuw werd het landhuis in opdracht van het grafelijke echtpaar de Marchant et d'Ansembourg – de Spangen d'Uyternesse in beaux-artsstijl vergroot, gemoderniseerd en gelijktijdig ingepast in de nieuwe parkaanleg, maar zonder afbreuk te doen aan het oorspronkelijke voorkomen, de bestaande principes en symmetrie. De werken aan het kasteel worden toegeschreven aan architect Octave Flanneau met inbreng van de Franse ingenieur-landschapsarchitect Henri Duchêne.

Binnen het oeuvre van de Brusselse Octave Flanneau, een in de kringen van de hogere aristocratie tot zelfs de koninklijke familie gevraagde architect, neemt het verbouwproject van het kasteel Baudries, afgerond omstreeks 1897, een betekenisvolle plaats in. Het behoort tot zijn vroege realisaties en geldt als illustratie van de navolging van de door de aristocratie geliefde stijlvisies van het Parijse *École des Beaux-Arts* waar onder meer Flanneau's leermeester Charles Girault, boegbeeld van de Franse beaux-arts, zijn vorming genoot.

De verbouwing van het classicistische landhuis tot het actuele kasteel in beaux-artsstijl, paste binnen het smaakpatroon van de adellijke opdrachtgevers en de passende stijlkeuze zorgde voor een stilistische continuïteit op een historische locatie.

Het hoofdgebouw evolueerde tot een zeer herkenbaar strak vormgegeven kasteel van twee bouwlagen en dertien traveeën met een volwaardige mansardeverdieping dat vooral aan de tuinzijde visueel aansluit bij de Franse kastelenbouw. Kenmerkend is het witgepleisterde parament afgewerkt met geblokte lisenen, verdiepte spaarvelden, geprononceerde vensteromlijstingen en een aflijnende attiek met balusters die de horizontaliteit benadrukken. Dit effect wordt bijkomend versterkt door de ritmerende plaatsing van de rechthoekige en licht getoogde beluikte vensters en de afwisselend grotere en kleinere dakvensters met booglijstjes met uitstekende oren die zowel de lijnvoering versterken als voor een speels element zorgen. Conform de (neo)-Lodewijk en beaux-arts kastelenbouw wordt de naar het voorplein of '*cour d'honneur*' gerichte voorgevel gedomineerd door de centrale inkomtravee waarin naar oude gewoonte de initialen van de bouwheren architecturaal werden verwerkt.

Inwendig wordt meer nadruk op de interne circulatie en afwerking in neo-Lodewijk-stijl gelegd. De oudere classicistische plattegrond, binnenindeling en principe van geschakelde tuinkamers met voorliggende traphal bleef daarbij behouden. Dankzij de hoogwaardige afwerking met incorporatie van eigentijdse en oudere interieurelementen, zoals de fraaie supraporta's en paneelschilderingen met maritieme taferelen en de wandhoge chinoiserieën, verkreeg het interieur de actuele grandeur van een buitenplaats in beaux-artsstijl met hoge ensemblewaarde. Het gecreëerde interieuresemble uit zich onder meer in de bewaarde en op elkaar afgestemde lambriseringen, parketten, marmeren schouwmantels met bijhorende spiegels, plafond- en vloerafwerking, deuren met supraporta's, hang- en sluitwerk, binnenschrijnwerk, siersmeedwerk en zo meer. De artistiek waardevolle interieurafwerking getuigt van een zeer groot vakmanschap van de ontwerpers en uitvoerders.

Ook de typologisch bijhorende zij- en stalvleugels op het voorplein en de aan het zicht onttrokken aanhorigheden (zoals duiventoren, halfopen bergplaats, muurserre met groentekelder, ...) aan het ommuurde westelijke dienstterf worden op het einde van de negentiende eeuw in dit totaalproject ingepast.

De hogere gewitte zijvleugels met aflijnende balusterattiek en de lagere stalvleugels met typische rondboogpoorten en oculi zijn zowel uit- als inwendig nog steeds architecturaal herkenbaar als onmisbare dienstvleugels die tevens een stilistische eenheid met het hoofdgebouw vormen. De tal van bewaarde interieurelementen versterken de architecturale betekenis van deze aanhorigheden in relatie tot het kasteel.

Het voorkomen van het kasteel Baudries is in al zijn facetten het resultaat van een intense samen- en wisselwerking tussen bouwmeester en landschapontwerper op het einde van de negentiende eeuw. Henri Duchêne stond niet alleen in voor de inpassing van het gebouw in de gestileerde aanleg van het domein, maar had ook invloed op de architecturale aanpassingen ervan. Het verbouwproject heeft de allure van een totaalontwerp, waarbij het kasteel het middelpunt werd van het bijna gelijktijdig heraangelegde en uitgebreide domein;

- de artistieke waarde:

Met hetzelfde gevoel voor stilistische eenheid dat de aanpak voor het exterieur kenmerkt is ook het interieur van het kasteel bij het eind negentiende-eeuwse verbouwproject aangepast en getuigt het van een grote artistieke waarde. Vertrekkend van de bestaande oudere structuur en ruimte-indeling creëerde men een nieuw eenvormig geheel geconcipeerd volgens de principes van symmetrie en axialiteit die vanuit het door de Franse equipe Duchêne heraangelegde park doorheen het kasteel lijkt te lopen. De binnenafwerking van de residentiële vertrekken, die uitkijken op en georiënteerd zijn naar het park, is volledig afgestemd op dit gebruik van as- en zichtlijnen.

Het interieur in neo-Lodewijk-stijl is het resultaat van een harmonieuze samenvoeging van eigentijdse met oudere interieurelementen. In de voormalige eetkamer vormden onder meer eind achttiende-eeuwse wandhoge lambriseringen met chinoiserieën de basis voor een fraai ensemble. De aanpalende salons worden bepaald door de bijzondere ingewerkte supraporta's en paneelschilderingen met havenzichten gelinkt aan voorstellingen van de Verenigde Oost-Indische Compagnie en mogelijk ook achttiende-eeuws.

De verhoudingen en de afwerking van de op elkaar afgestemde lambriseringen, parketten, marmeren schouwmantels, spiegels, plafond- en vloerafwerking, binnenschrijnwerk, hang- en sluitwerk, siersmeedwerk en dergelijke in het kasteel zijn harmonieus en kunstzinnig. De verfijnde detaillering getuigt van een groot vakmanschap van de ontwerpers en uitvoerders en versterkt de ensemblewaarde.

Het cultuurgoed dat integrerend deel uitmaakt van het monument versterkt de historische, architecturale en artistieke waarde ervan.

Het monument Conciërgewoning Kasteel Baudries is van algemeen belang wegens de volgende erfgoedwaarden:

- de historische waarde:

De conciërgewoning, voltooid in 1909, in opdracht van het grafelijke echtpaar Louis-Rodolphe de Marchant et d'Ansembourg en Marie-Thérèse de Spangen d'Uyternesse, is historisch waardevol als representatief voorbeeld van het fenomeen van een dienstwoning horende bij een kasteel uit de scharnierperiode van de late negentiende en het begin van de twintigste eeuw. De woning is gesitueerd in een landelijke context en is rechtstreeks gelinkt aan de kort voorheen gerealiseerde ommuurde moestuin met oranjerie, die thans in gewijzigde vorm nog bestaat. Het optrekken van de woning vormde het sluitstuk van een intensieve herinrichting van het kasteeldomein Baudries, met ingrijpende verbouwing van het kasteel met aanhorigheden en uitbreiding van de parkaanleg. Door zijn inplanting aan de noordelijke grens van het domein nabij de kleinere nutsgebouwen fungeerde het visueel als een soort poortgebouw als referentie naar de grandeur van de grote kasteeldomeinen. De bouw ervan paste binnen de transformatie van de site tot kasteelpark met verlies van de agrarische component.

De conciërgewoning is gelegen in een gaaf kasteeldomein en vormt een historisch ensemble met de heropgerichte ommuurde moestuin en gemoderniseerde oranjerie en met het verbouwde boerenhuis dat nog verwijst naar een voorgaande pachthoeve op deze plaats;

- de architecturale waarde:

De charmante conciërgewoning van 1909 heeft als kasteelaanhorigheid architecturale waarde vanwege zijn herkenbaar traditioneel voorkomen. Het is een representatief dienstgebouw met vierkant grondplan van slechts één bouwlaag en drie traveeën onder een zeer steil glanzend zwartpannen schilddak doorbroken door twee lange smalle gemetste schoorstenen met sieranker. Opgetrokken in markant donkerrood metselwerk verlevendigd met witgeschilderde deur- en vensteromlijstingen, houtwerk en sierlijke dakklosjes of hondjes. Kenmerkend voor dit type woning correspondeert de uitwendige ritmering van de centrale voordeur met flankerend venster met de interne dubbelhuisindeling waarvan de typische sobere, compacte en vooral functionele indeling tot op heden bewaard bleef.

DE VLAAMSE MINISTER VAN FINANCIËN EN BEGROTING,
WONEN EN ONROEREND ERFGOED BESLUIT:

Artikel 1.1. De volgende onroerende goederen worden voorlopig beschermd als cultuurhistorisch landschap:

Kasteeldomein Baudries, met kasteel, zijvleugels en aanhorigheden, diensterv met afsluitmuren en -poorten, kippenren, hondenhokken en gemakhuisje, toegangsbrug, omwalling, toegangspoorten, bronnen, grondduikers, serpentinevijver met regelbare constructies, parkbruggen, conciërgewoning, bakhuis, boerenhuis, moestuin met fruitmuren, muurserre, grasparterres, *'tapis-vert'*, collectie individuele bomen, bomenrijen, bomengroepen en struikenmassieven, bosbestanden, graslanden en afsluitingshaag, Kerkstraat 5 en zonder nummer, Gemeentehuisstraat zonder nummer, Bossemstraat zonder nummer, Kasteelstraat 6, 8 en zonder nummer, Graaf L. de Lichterveldestraat 7, 9, 35, 39 en zonder nummer, bij het kadaster bekend als: Gavere, 5de afdeling, sectie B, perceelnummers 218/A, 301/B (deel), 302/C (deel), 306/C,

306/D, 306/E, 1096/C, 1097/K, 1098/Z (deel), 1103/D, 1103/E, 1104, 1105/E, 1110/C, 1111/2D, 1118/C, 1119/B, 1120/B, 1132/A, 1133/A, 1134/G, 1134/H, 1134/L, 1134/N, 1134/P, 1135/B, 1135/C, 1135/D, 1135/E, 1136/A, 1137/B, 1150/E, 1150/F, 1151/E en deel uitmakend van het openbaar domein.

Artikel 1.2. De volgende onroerende goederen worden voorlopig beschermd als monument:

Kasteel Baudries met zijvleugels en aanhorigheden (dienstwoningen, koetshuizen, paardenstallen, muurserre met groentekelder, halfopen bergplaats, duiventoren en garage), Kerkstraat 5, bij het kadaster bekend als: Gavere, 5de afdeling, sectie B, perceelnummer 1137/B (deel).

Het cultuurogoed opgenomen in de bijlage 3 bij dit besluit maakt integrerend deel uit van het monument.

Artikel 1.3. De volgende onroerende goederen worden voorlopig beschermd als monument:

Conciërgewoning Kasteel Baudries, Kasteelstraat 6, bij het kadaster bekend als: Gavere, 5de afdeling, sectie B, perceelnummer 1150/E (deel).

Het plan met de aflijning en de plaats van aanplakking van het bericht over het openbaar onderzoek is opgenomen als bijlage 1 bij dit besluit.

De fotoregistratie van de fysieke toestand van het cultuurhistorisch landschap en van de monumenten zijn respectievelijk opgenomen als bijlage 2A en 2B bij dit besluit.

Art. 2.1. De erfgoedwaarden van het cultuurhistorisch landschap Kasteeldomein Baudries zijn:

- 1° historische waarde;
- 2° architecturale waarde;
- 3° artistieke waarde;
- 4° ruimtelijk-structurende waarde;
- 5° esthetische waarde;
- 6° technische waarde;
- 7° wetenschappelijke waarde.

De erfgoedelementen en de erfgoedkenmerken van het cultuurhistorisch landschap zijn:

- 1° deels gekasseid en deels met kalksteengrind verhard dienstterf met afsluitmuren in baksteenmetselwerk en afsluitpoorten in smeedijzeren of metalen spijlenhekwerk gevat tussen hekpijlers in baksteenmetselwerk;
- 2° kippenren met muren in baksteenmetselwerk;
- 3° hondenhokken met bevloering in baksteenmetselwerk en smeedijzeren spijlenhekwerk;
- 4° gemakhuisje in baksteenmetselwerk, afgedekt met gesmoorde Boomse pannen;
- 5° toegangsbrug met dubbele boogstructuur in baksteen- en natuursteenmetselwerk, brugdek geplaveid met kalkzandsteen-platines en onderliggende stuw;
- 6° omwalling met gestapelde en hellende oeverversterking in natuursteen, plaatselijk afgedekt met keermuren in baksteenmetselwerk met bovenstaande natuur- en kunststenen balustrade met gebolde balusters;

- 7° twee natuurstenen tuinbeelden (zittende putto met dood haasje en staande gelauwerde mannenfiguur) op natuurstenen sokkels met Ionisch kapiteel;
- 8° twee natuurstenen met bol bekroonde sierstukken op de hekpijlers van de hoofdtoegang;
- 9° zijpoortje aan de zijde van het Kerkplein in smeedijzeren spijlenhekwerk;
- 10° gedemonteerde onderdelen van de voormalige natuurstenen inrijpoort;
- 11° afgeleide bron met bronhuisje in baksteenmetselwerk;
- 12° twee grondduikers in baksteenmetselwerk;
- 13° onbeschoeide serpentinevijver met regelbare waterbouwkundige constructies, bestaande uit een kleine inlaat, een kleine stuw op de Dikvijversbeek en een grote stuw, alle opgebouwd in natuursteenmetselwerk, met schuifopeningen en schotbalken, oorspronkelijk uit hout;
- 14° parkbrug (restant) over de Dikvijversbeek, met brughoofden in baksteen- en natuursteenmetselwerk;
- 15° parkbrug (restant) over de Boeversbeek, vermoedelijk oorspronkelijk in baksteen- en natuursteenmetselwerk;
- 16° oorspronkelijk vrijstaand en tweeledig bakhuis in baksteenmetselwerk, afgedekt met rode Boomse pannen;
- 17° vrijstaand verankerd éénlaags boerenhuis in baksteenmetselwerk, oorspronkelijk afgedekt met rode Boomse pannen, met geschilderde voorgevel op een zwarte plint, bovenaan afgelijnd door een geprofileerde daklijst, met voordeur gevat in gesinterde bakstenen omlijsting en hardstenen trede, afgewerkt met boogvormige druiplijst met gestrekte uiteinden, oren en neuten en voorzien van een bekronende beeldnis, met drie beluikte licht getoogde vensters aan een tegeldrempel;
- 18° rechthoekige moestuin ommuurd met fruitmuren in baksteenmetselwerk, deels afgedekt met betonnen platen of uitzonderlijk door bakstenen ezelsrug, plaatselijk verstevigd door steunberen of pilasters in baksteenmetselwerk;
- 19° afsluitpoort en zijpoortje in smeedijzeren spijlenhekwerk gevat tussen hekpijlers in baksteenmetselwerk;
- 20° éénlaagse muurserre in baksteenmetselwerk, verbouwd tot oranjerie onder plat dak;
- 21° rechthoekige grasparterre op met kalksteengrind verhard voorplein met vier bloemenperken en vier schampijzers;
- 22° grasparterre, versneden door met kalksteengrind verharde tuinpaden met bloemenperken, tien metalen rozenbogen, vier tuinvazen (geoorde urnen met deksel) op natuurstenen sokkels, afgezet met zestien taxuskegels;
- 23° 'tapis-vert' in gazon- of hooibeheer, geflankeerd door met kalksteengrind verharde tuinpaden en vier tuinvazen (mascarons en guirlandes) op natuurstenen sokkels;
- 24° dwarsgelegen omheind tennisveld;
- 25° over het kasteeldomein en ook in (delen van) tuinpercelen langs de Graaf L. de Lichterveldestraat verspreide en langsheen de 'tapis-vert' geconcentreerde collectie individuele bomen, bomenrijen, bomengroepen, hoofdzakelijk loofhoutsoorten (Hollandse linden, gewone platanen, zilversdoorns, vederesdoorns, Noorse esdoorns, bruine beuken, gewone haagbeuken, witte paardenkastanjes, overige linden, zomereiken, gewone beuken,...) en enkele naaldhoutsoorten (moerascipressen, gewone taxussen, Libanonceders en zeedennen) en struikenmassieven (rode kornoeljes, boerenjasmijnen en sneeuwbesen);
- 26° boomkapel met houten, geschilderde en beglaasde nis, opgehangen aan een dreefboom nabij de serpentinevijver;
- 27° over het kasteeldomein en ten dele ook in tuinpercelen langs de Graaf L. de Lichterveldestraat verspreide bosbestanden in hoofdzaak beheerd als hooghout en in

mindere mate als middelhout, met bijzondere oud-bosvegetatie kenmerkend voor beukenbos, eiken-haagbeukenbos, essenbronbos en beekbegeleidend vogelkers-essenbos en essen-olmenbos, gevarieerde fauna, bosbestanden plaatselijk doorsneden door zichtlijnen of 'vista's', deels met kalksteengrind verharde en deels onverharde dreven en wandelpaden, plaatselijk begreppeld of met sporen van historisch grondverzet voor de aanleg van omwallingen, dijken, dreefzaten, molenlopen, zichtlijnen en dergelijke;

28° over het kasteeldomein en ook in (delen van) tuinpercelen langs de Graaf L. de Lichterveldestraat verspreide graslanden in graas- of hooibeheer;

29° geschoren afsluitingshaag rond het kasteeldomein.

Art. 2.2. De erfgoedwaarden van het monument Kasteel Baudries met zijvleugels en aanhorigheden zijn:

1° historische waarde;

2° architecturale waarde;

3° artistieke waarde.

De erfgoedelementen en de erfgoedkenmerken van het monument zijn:

Kasteel. Het kasteel Baudries klimt in kern minstens op tot een achttiende-eeuws 'maison de campagne' met U-vormig geschikte zijvleugels en aanhorigheden ontworpen volgens het klassieke principe van 'vivre entre court et jardin'. Het huidige beeldbepalende kasteel in beaux-artsstijl aan het einde van de toegangsdreef, toegangsbrug en voorplein met grasparterre, is het resultaat van de verbouwing toegeschreven aan architect Octave Flanneau met inbreng van de Franse ingenieur-landschapsarchitect Henri Duchêne omstreeks 1893-1897.

Het hoofdgebouw telt twee bouwlagen en dertien traveeën, waarvan er aan de koerzijde slechts elf zichtbaar zijn, onder een volwaardige mansardeverdieping met elegante hoekbekroningen. De typerende symmetrische architectuur met strakke gevelordonnantie is toegepast in de gevels met gestuct parament, geblokte lisenen, verdiepte spaarvelden en geprononceerde vensteromlijstingen met siersluitstenen. De horizontaliteit wordt daarbij geaccentueerd door het gebruik van bossage op de begane grond en een aflijnende attiek opengewerkt met balusters ter hoogte van de mansardeverdieping boven de overstekende kroonlijst. De ritmerend geplaatste rechthoekige en licht getoogde beluikte vensters te samen met de afwisselend grote en kleine dakvensters onder benadrukte booglijstjes met uitstekende oren in het leien mansardedak versterken deze lijnvoering nog.

Conform de (neo)classicistische en (neo)rococo kastelenbouw wordt de naar de erekoer gerichte voorgevel gedomineerd door de centrale inkomtravee. Reeds in het begin van de negentiende eeuw en mogelijk zelfs eerder, was er een driezijdige inkom. Dit concept met hoger opgaand middenrisaliet bleef bij het transformatieproject behouden en werd aangepast tot de actuele driezijdige licht concave uitbouw onder een afzonderlijk koepelend mansardedakje met rondboogig dakvenster met vaasbekroning, nokbekroning en windvaan. Door de plaatsing van geblokte hoekpilasters en een vier treden tellende uitwaaiierende hardstenen bordestrap eindigend in een gestileerde rocaille wordt de inkom in de as van de dreef, brug en parterre nog meer benadrukt. Het weerkerende rocaillmotief is verwerkt in het siersmeedwerk van het toegevoegde buikige ijzeren balkon boven de rechthoekige inkomdeur en voor het bovendeurvenster op met palmetten versierde elegante rolwerkconsoles. Centraal op het smeedwerk zijn de initialen van de eigenaars en opdrachtgevers van de verbouwing verwerkt: een in elkaar verstrengelde 'S A' onder een kroontje. Het symmetrisch ontwerp wordt tot slot aan de

koerzijde versterkt door de plaatsing van korfboogdeuren voorafgegaan door een verjongend hardstenen bordes van vier treden in de geïncorporeerde en verhoogde zijtraveeën. Het strak siersmeedwerk van de deurlichten in deze deuren werd daarbij hernomen in de getraliede keldervensters in de lage plint.

De stoepen voor het kasteel aan koerzijde zijn, net als de goten, geplaveid met originele gres-platines en afgezet met originele kalkzandstenen boordstenen.

Het negentiende-eeuwse verbouwproject bepaalt het actuele uitzicht. Door de aanzienlijke verhoging met een echte mansardeverdieping, het verdiepte middendeel met opengewerkt gebogen fronton met centraal dakvenster met voluten en bekronende siervaas als topornament én de vergroting met twee kwartbolle zijuitbouwen sluit de U-vormige tuingevel sterk aan bij de Franse kastelenbouw.

De gevelafwerking van de tuingevel is quasi identiek aan de voorzijde, met dit verschil dat de achtdelige vensters gevat in bossage op de begane grond een gepleisterde omlijsting met siersluitsteen hebben en op de bovenverdieping geen buitenluiken maar binnenluiken hebben wat telkens het zicht op en vanuit het park optimaliseert. De benedenvensters in de toegevoegde twee traveeën tellende kwartbolle zijuitbouwen kregen bijkomend uitbuikende zwart gekleurde venstertraliés analoog aan deze van de haakse zijvleugels. Het gesmeed ijzeren sierhek voor het centrale bovendeurvenster gelijkt sterk op dat van de voorgevel.

Aan de tuinzijde van het kasteel is het terras voor de middelste vijf traveeën geplaveid met gerecupereerde gres-platines en afgezet met twee halfronde natuur- en kunststenen balustrades met gebolde balusters en twee ter plaatse gerecupereerde kunststenen tuinvazen (druiventrossen met dekse). Het terras is verder uitgerust met een centrale natuurstenen tuintrap van drie treden die mogelijk nog oorspronkelijk is en teruggaat op het eind achttiende- of begin negentiende-eeuwse ontwerp.

Interieur. De plattegrond, de binnenindeling, de kelders en het principe van geschakelde tuinkamers met voorliggende brede hal gaan terug op de oudere classicistische bouwfase. De interieuraankleding en -afwerking is te samen met de uitbreiding op het einde van de negentiende eeuw tot het bestaande neo-Lodewijk interieurenssemble met integratie van oudere interieurelementen gewijzigd.

Op de begane grond en de eerste verdieping wordt de circulatie georganiseerd via de brede inkomhal die parallel aan de voorgevel loopt en waarop de belangrijkste naar de tuin georiënteerde U-vormig geschikte ruimtes op uitgeven.

De eind negentiende-eeuwse monumentale bordestrap met uitwaaijende afgeronde voet in het open trappenhuis heeft een balustrade in siersmeedwerk met rocailles en krulwerk dat ook in de voorgevel verwerkt is. De gepolijste treden corresponderen met de betegelde vloer van geaderde witte en rode marmers gelegd in een strak geometrisch patroon. Het rode marmer is hernomen in de afgeronde venstertabletten. De wandafwerking met natuursteenimitatie loopt door tot in de hal op de bovenverdieping. De achtdelige vensters zijn voorzien van vouwbare houten binnenluiken met afzonderlijk beweegbare boven- en onderstukken.

De vier meest prestigieuze vertrekken op de begane grond werden bij het verbouwproject bestemd als eetkamer, groot en klein salon én rook- annex biljartkamer. Elke ruimte vertoont de op dat moment ontworpen of samengestelde hoogwaardige totaalinrichting. Wandafwerking, haarden, bijpassende vensterdorpels, gordijnkasten, wandconsoles, parket, plafondafwerking, wandlichtarmatuur en dergelijke vormen een stilistische eenheid, in die mate zelfs dat blinde binnendeuren voor de symmetrie werden geplaatst. De schouwen in de kamers hebben fraaie marmeren schouwmantels in

verschillende rode en grijzen tinten, vormen en stijlen, met al dan niet in de lambrisering ingewerkte bijpassende haard- of wandspiegels gevat in verzorgde kaders met bijhorende decoratie. De wandafwerking bestaat onder meer uit een lage houten plint of omlopende wandhoge lambriseringen onder meer voorzien van sierlijk asymmetrisch lijstwerk en rocailles. Afhankelijk van de ruimte zijn deze bijkomend verrijkt met verzorgde mogelijk uit de achttiende eeuw daterende chinoiserieën en paneelschilderijen met havenzichten in de context van de Noordelijke Nederlanden en vermoedelijk gelinkt aan de VOC (Verenigde Oost-Indische Compagnie). Boven een aantal binnendeuren zijn ook een aantal kleinere supraporta's aangebracht met een ensemble van geschilderde maritieme taferelen gevat in sierlijk bijpassend lijstwerk.

Ten oosten en westen van de vestibule en de meest prestigieuze vertrekken situeren zich de toegevoegde kwartbolle uitbouwen. In de oostelijke kwartbolle uitbreiding is de eind negentiende-eeuwse traphal ondergebracht als aansluiting met de oostelijke zijvleugel en inwendige toegang tot alle bovenverdiepingen. Een zeer verzorgde spilsteektrap klimt omhoog tegen de blinde noord- en noordoostgevel. De bloktrede en eerste verdreven treden zijn afgerond en wentelen zacht naar boven. De decoratief uitgewerkte trappaal is onder meer versierd met een siervaas met guirlandes en strikmotieven en decoratieve directoire- en empirestijlelementen die op de verschillende hoeken van de balustrade hernomen worden.

De eind negentiende-eeuwse kwartbolle uitbouw aan de westzijde, bestemd als keuken, behield bij de verbouwing omstreeks 1893-1897 het volume van de oudere hal en zijdeuringang aan de voorpleinzijde en oudere zwart met kleine witte ruitjes-tegelvloer. De muurwanden werden naar analogie met de vestibule met dezelfde natuursteenimitatie verfraaid.

De zware bordestrap mondt op de eerste verdieping uit in de brede gang langs de voorgevel die optisch verruimd wordt door het driezijdige uitspringende middenrisaliet met centrale balkondeur en twee flankerende beeldnissen. Aan de noordzijde van de gang situeren zich de verschillende U-vormig geschikte slaapvertrekken die uitkijken over het park. Ook de inrichting van deze kamers als een interieurenssemble is het resultaat van het eind negentiende-eeuwse verbouwproject. Evenals op de begane grond werden oudere interieurelementen geïntegreerd en afgestemd op de herinrichting in een hoogwaardige neostijl. Elke ruimte heeft een marmeren schouwmantel uitgevoerd in verschillende kleuren (bordeauxrood of diverse grijstinten), types en verfraaiende gestileerde elementen (guirlandes, kransen, cannelures, rocailles, vazen...). De meeste mantels harmoniëren met bijpassende schouwboezemspiegels en gordijnkasten geplaatst voor de tuinvensters met binnenluiken. Veel wanden zijn voorzien van lage houten lambriseringen. De gepleisterde plafonds hebben veelal geprofileerd lijstwerk en uitgespaarde hoeken met bloemmotiefje, dat vaak hernomen is in de versiering van de binnendeuren. Extra kast- en bergruimte en sanitair comfort is sinds het einde van de negentiende eeuw ingericht in de toegevoegde oostelijke en westelijke kwartbolle uitbouwen.

De monumentale trap loopt niet door tot de tweede verdieping. Dit niveau is te bereiken via de beide zijwaarts toegevoegde trappen in de oostelijk en westelijke uitbouw. Het voorkomen en de indeling van de tweede of mansardeverdieping is grotendeels het resultaat van de eind negentiende-eeuwse verbouwing. Het dak werd dan aanzienlijk verhoogd en verbreed waardoor ruimere kamers aan weerskanten van een middengang konden worden ingericht die afwisselend via deels beluikte getoogde dakvensters en '*oeils-de-boeuf*' verlicht worden. Verschillende eenvoudige schouwmantels van gekoppelde hoekschouwjes, de plankenvloer en ook een aantal oudere, mogelijk achttiende-eeuwse, lage brede deuren met spiegelboogvorm en oud sluitwerk zijn nog aanwezig.

Zijvleugels met dienstfunctie. De twee U-vormig ingeplante in kern achttiende-eeuwse zijvleugels sluiten haaks op het hoofdgebouw aan. Op het einde van de negentiende eeuw werden ze verbouwd tot de actuele witgepleisterde spiegelende volumes van vier traveeën en tweeënhalve bouwlaag onder schilddak, die ten zuiden grenzen aan de lagere stal- en koetsvleugels. De voorliggende stoepen zijn, net als de goten, geplaveid met originele gres-platines en afgezet met originele kalkzandstenen boordstenen.

Beide zijvleugels zijn stilistisch aangepast aan het kasteel in beaux-artsstijl en kregen gelijktijdig een attiek met balusterversiering boven een omlopende overstekende kroonlijst, die overgaat in deze van het kasteel. De leien schilddaken met hoge schouwen zijn door de verhoging aan het zicht onttrokken.

Kenmerkend voor de neoclassicistische vormentaal zijn de beluikte rechthoekige vensters op lekdrempels niet omlijst op de begane grond, maar op de bovenverdieping gevat in een vlakke omlijsting met oren en afgewerkt met een lekdrempelversiering. Het bewaarde schrijnwerk met T-vormig houtwerk met kleine roedenverdeling benadrukt daarbij de ritmiek en symmetrie. De tussen 1893 en 1897 toegevoegde tweede halve bouwlaag is aan de koerszijde opengewerkt met vier oculi. Naar analogie met de gevelafwerking van het kasteel is het parament van de dienstvleugels gepleisterd, met schijnvoegen en imitatiebossage. De doorlopende puilijst op de bovenverdieping versterkt de horizontaliteit en de strakke gevelopbouw.

De achtergevels tellen twee extra traveeën, met onder meer een buitendeur in de westelijke zijvleugel die uitgeeft op het dienstterf en een gevelklokje op de bovenste verdieping. De vensters op de begane grond zijn ook voorzien van uitspringend of vlak traliewerk en de oculi van de tweede halve verdieping zijn in de achtergevels vervangen door kleine vierkante vensters.

Interieur. Bij de verbouwing omstreeks 1893-1897 werd de oudere functionele indeling en gespiegelde plattegrond van de dienstvleugels gerespecteerd en werden achttiende- en negentiende-eeuwse interieurelementen geïntegreerd. De aansluiting met het kasteel werd geoptimaliseerd door de plaatsing van twee nieuwe trappen.

In de westelijke zijvleugel bevindt de eind negentiende-eeuwse fraaie houten spijlsteektrap met blauwhardstenen bloktrede zich aan het begin van de gang in de oksel met het hoofdvolume. Het verzorgde houtwerk vertoont stilistische gelijkenissen met de monumentalere trap nabij de oostelijke zijvleugel. De buitendeur in de haaks voorliggende oudere gang verbindt de dienstvleugel met het dienstterf. Deze opgeklampte buitendeur met getralied gedeeld bovenlicht en hartvormig sluitwerk, klimt mogelijk op tot de achttiende eeuw. Ook de paneeldeur met spiegelboogversiering, als toegang tot de kelder ernaast, gaat wellicht terug tot de achttiende eeuw.

De overige circulatie op de begane grond in de westvleugel werd op het einde van de negentiende eeuw enigszins gewijzigd door de toevoeging van een smalle gang langsheen en parallel aan het voorplein. Deze gang met troggewelven en zwart-witte tegelvloer verschafte vanaf dan een extra toegang tot de verschillende ruimtes (vroegere keuken en eetplaatsen) waar een aantal oudere erfgoedelementen behouden bleven zoals onder meer een hardstenen lavabo, een paneeldeur met spiegelboogversiering (wellicht achttiende eeuw), een verzorgde zwart-witte tegelvloer en een jongere doorlopende cementtegelvloer.

In de oostelijke zijvleugel werd op het einde van de negentiende eeuw een oudere scheidingsmuur en eenvoudige diensttrap verwijderd voor de plaatsing van de nieuwe veel monumentalere wenteltrap in de toegevoegde kwartbolle uitbouw. Zuidoostelijk van deze trap is er op de begane grond een klein kamertje, waarvan een muurkastje met spiegelboogvormig deurtje, lavabo, binnenluiken, lage plint met gestucte spiegels,

teruggaan op de eind negentiende-eeuwse inrichtingsfase. De hierop aansluitende grote één-kamer-brede ruimte, op het einde van de negentiende eeuw ingericht als bibliotheek, heeft zowel vensters aan de koer- als de tuinzijde die voorzien zijn van tweedelige vouwbare binnenluiken. De kamer wordt gedomineerd door een grijsmarmeren schouwmantel met voluten en rocailles ingewerkt in een wandhoge boekenkast met drie spiegelboogvormig boekennissen. De met hout beklede schouwmantel heeft een ingewerkte spiegel en wordt bekroond door een schilderijtje met een maritiem tafereel. De verzorgde houten radiatorkasten, het parket en het houtwerk versiert met spiegelboogvormig lijstwerk tegen de vensterdampen, alsook de zware houten binnendeuren in régencestijl dragen bij tot het geheel. Het daarachter aansluitende salon wordt bepaald door een zeer fraaie monumentale grijs marmeren schouwmantel, met gestucte boezem met spiegel gevat in lijstwerk met rocailles, die mogelijk afkomstig is van het kasteel en naar hier verplaatst werd bij de grote herinrichtingswerken op het einde van de negentiende eeuw.

Op de eerste verdieping hebben beide vleugels van noord naar zuid telkens twee achterelkaar gelegen grotere (slaap)vertrekken met elk een haard met aansluitend twee gekoppelde kleinere kamertjes; een indeling en structuur van voor het grote verbouwproject van 1893-1897. Ook tal van decoratieve elementen zijn aanwezig zoals sober gepleisterde plafonds met kleine kooflijsten en fijn lijstwerk. De westelijke vleugel herbergt op dit niveau een fraaie rood marmeren schouwmantel, een grijs marmeren schouw met zuiltjes, verzorgde binnendeuren met bijhorend spiegelboogvormig lijstwerk en doorlopend verzorgd parket. De twee grootste kamers in de oostelijke vleugel hebben een grijs marmeren schouwmantel met gestucte boezem en spiegel in neoclassicistische en rococostijl, waarvan het versierende rococolijstwerk (krulwerk en rocailles) sterk gelijkt op dit van het salon op de begane grond.

De oude zolderverdieping werd omstreeks 1893-1897 opengewerkt met respectievelijk '*oeils-de-boeuf*' en vierkante venstertjes, verhoogd met een attiek, omgevormd tot een tweede halve verdieping maar met behoud van de oudere nokhoogte. De actuele structuur en indeling is negentiende-eeuws maar herbergt in beide vleugels ook nog oudere elementen zoals een ingewerkte afgeronde hoekkast en oudere binnendeuren waarvan sommige met spiegelboogvormige versiering.

Aanhorigheden kasteel. De aanhorigheden van het kasteel zijn ondergebracht in twee parallelle quasi identieke vleugels opgetrokken in het verlengde van de zijvleugels en aan weerszijden van het voorplein. Ze gaan in kern wellicht terug tot de tweede helft van de achttiende eeuw. Hun huidige voorkomen dateert grotendeels van voor 1893, met aanpassingen in 1897 in neoclassicistische stijl.

Elke vleugel bestaat uit een lager okerkleurig gekalkt geheel van tien traveeën en anderhalve bouwlaag onder afgewolfd zadeldak bedekt met gesmoorde Boomse pannen en onder meer ingericht als koetshuis en paardenstal. De voorliggende stoepen zijn, net als de goten, geplaveid met originele gres-platines en afgezet met originele kalkzandstenen boordstenen. De gevels aan voorpleinzijde zijn geleed door bakstenen pilasters waartussen rondboogpoorten en begroeide rondboognissen met oculi gevat zijn. De muurhoge rondboogvormige poorten, hebben in hun vast bovendeel telkens een venstertje met kleinhouten. Ogenschoonlijk zijn het tweevleugelige poorten met paneelversiering en/of centraal deurvenster, maar een aantal zijn imitatiepoorten geplaatst in functie van de symmetrie. De oculi, deels verscholen achter de klimopbegroeiing zijn gevat in een natuurstenen omlijsting en voorzien van kleinhouten.

De blinde gemetste zuidelijke kopgevels tellen slechts één travee die door twee maal twee pilasters gemarkeerd is met enkel in de middenas een dakkapel met spiegelboogvormige dakvorm met bekronend sierelement.

De traditioneel veel soberdere achtergevels worden geleed door middel van eenvoudige lisenen in plaats van de decoratievere pilasters. De achtergevel van de westvleugel (links) vertoont daarbij een aantal oudere deuren, getoogde vensters, een laadluikje en een markante zware driedledige houten dakoverstek op halfkegelvormige sokkels overgroeid door een oude Japanse blauwereggen. De achtergevel van de oostvleugel (rechts) is quasi volledig blind met uitzondering van twee rechthoekige vensters in de eerste en derde travee.

Interieur. Het uitwendig voorkomen van de aanhorigheden wekt de indruk dat beide vleugels enkel als stal en koetshuis bestemd zijn. Sinds de verbouwing in 1897 is dit echter niet meer helemaal het geval.

Bij de westelijke vleugel (links) werden de middelste traveeën tijdens de grote verbouwcampagne samengevoegd en omgevormd tot dienstwoning. De laatste drie traveeën werden op hetzelfde moment ingericht als extra paardenstal met per twee gekoppelde paardenboxen op een gemetste onderbouw geplaatst aan weerskanten van een doorgangetje dat uitgeeft op de erfkoer. De kleurafwerking (grijs en rood geschilderde plint), de gesjabloneerde initialen ('S A' onder een kroon) van de bouwheren, troggewelfde zoldering en de bakstenen vloer zijn eveneens blijvende getuigen van de eind negentiende-eeuwse inrichtingsfase.

Bij de oostelijke vleugel (rechts) waren de eerste drie meest noordelijk gelegen traveeën aanvankelijk drie inwendig gescheiden remises, telkens toegankelijk via een hoge rondbogige poort. Op een later tijdstip werden de remises samengevoegd tot één ruimte.

De volgende vijf traveeën zijn sinds 1897 ingericht met de nog aanwezige zes open hardstenen paardenboxen met voederbak, ijzeren hooruiven en vooraan versierende paal met bolornament. De contouren van deze boxen werden versierd met de doorlopende geschilderde grijze plint met rood boordje. Gesjabloneerde initialen 'S A' met een kroontje, verwijzen ook hier naar de bouwheren. De ruimte is voorts voorzien van de kenmerkende zwart gesinterde bakstenen vloer en overkluisd met troggewelven.

De laatste twee traveeën die in 1897 werden toegevoegd, hebben de typische wandafwerking en herbergen de dan geplaatste houten paardenbox met ijzeren tralies. Een sierlijke ijzeren haak in de noordwesthoek diende mogelijk voor de ophanging van paardentuig.

Aanhorigheden dienstterf. Het afgesloten dienstterf situeert zich ten westen van het kasteel binnen de omwalling en bevat diverse nutsgebouwen. Parallel aan de westelijke zijvleugel en aanhorigheid bevindt zich een oostelijk georiënteerd langgerekt bakstenen volume dat is samengesteld uit een garage, duiventoren en een halfopen bergplaats.

De ingebouwde in kern eind negentiende- of begin twintigste-eeuwse garage betreft een verankerd laag bakstenen gebouw onder half schilddak bedekt met gesmoorde Boomse pannen, dat aan de erfzijde voorzien is van twee rechthoekige poorten onder I-latei, en aan de achterzijde via twee smalle rechthoekige vensters uitkijkt op de omwalling.

De aanpalende hoger opgaande verankerde duiventoren met leien tentdak bedekt met leien, minstens opklimmend tot 1882 maar zeer waarschijnlijk ouder, telt één travee en twee bouwlagen en heeft de typerende vierkante plattegrond. Aan de erfzijde, op de begane grond, wordt de gedrukte korfbogige poort geflankeerd door twee lisenen en overkraagd door een doorlopende geprofileerde baksteenlijst, een afwerking die sterk gelijkt op deze van de tegenoverliggende aanhorigheid. Een houten tweevleugelige poort met twee kleine luikjes verschaft toegang tot een sobere gelijkvloerse ruimte met eenvoudig troggewelf. De bovenverdieping wordt centraal gemarkeerd door een rechthoekig venster met bakstenen omlijsting en sierhek dat quasi identiek is aan het

siersmeedwerk van het kasteel. Naar alle waarschijnlijkheid werd het vroegere laadluik als toegang voor de voederopslagplaats of de duivenkamer rond de eeuwwisseling of het begin van de twintigste eeuw omgevormd tot venster. Net onder de daklijst situeren zich stelling- of uitvlieggaten.

De eind negentiende- of begin twintigste-eeuwse lage ondiepe en halfopen gemetste bergplaats is tegen de afsluitmuur aangebouwd. Het lessenaarsdak bedekt met rode Boomse pannen wordt geschraagd door zeven gemetste sokkels.

Ten westen wordt het dienstverf afgesloten door een gerenoveerde rechthoekige muurserre met pomp en aansluitende groentekelder geplaatst tegen de afbuigende afsluitmuur. Deze afsluitmuur loopt op zijn beurt door tot aan de tweede afsluitpoort die uitgaat op de tuin.

Art. 2.3. De erfgoedwaarden van het monument Conciërgewoning Kasteel Baudries zijn:
1° historische waarde;
2° architecturale waarde.

De erfgoedelementen en de erfgoedkenmerken van het monument zijn:

De vrijstaande conciërgewoning gelegen aan de Kasteelstraat situeert zich aan het noordelijke deel van de parktuin. De kasteelaanhorigheid werd opgetrokken in 1909 en behoort tot de fase net na de intensieve verbouwings- en uitbreidingswerken uitgevoerd tussen 1893 en 1897.

De onderkelderde dienstwoning in traditionele stijl met vierkant grondplan telt slechts één bouwlaag en drie traveeën en wordt afgedekt door een steil overstekend schilddak met glanzende zwarte dakpannen, twee dakvensters en een dakruiter met klokje. Ter hoogte van de zijgevels wordt het schilddak doorbroken door twee lange smalle gemetste schoorstenen met sieranker. Geblokte hoeklisenen en dagstrepen verlevendigen het warm donkerrode metselwerk dat contrasteert met de witgeschilderde deur- en vensteromlijstingen, houtwerk en sierlijke dakklosjes of hondjes.

De gekozen dubbelhuisopstand is duidelijk herkenbaar in de zuidoostelijk georiënteerde voorgevel met centrale voordeur en aan weerszijden flankerend venster. Een hardstenen bordestrap van drie naar boven toe versmallende afgeronde treden gaat de centrale voordeur vooraf. De voordeur en vensters zijn gevat in een vlakke rechthoekige omlijsting met oren en imitatiesluitsteen, onderaan doorlopend tot aan de lage plint en het bordes. De prestigieuze houten voordeur met klein getralied bovenlicht heeft breed spiegelboogvormig lijstwerk boven en onder een centraal medaillon. De rechthoekige vensters zijn gevat in een gelijkaardige omlijsting met onderaan bijkomend een paneelversiering. De opbouw van de achter- en zijgevels is gelijkend aan deze van de voorgevel, maar zoals gebruikelijk is hun afwerking soberder, zonder stucwerk rond de muuropeningen.

Interieur. De conciërgewoning heeft een kenmerkende compacte en vooral functionele op een dubbelhuis geïnspireerde indeling. De begane grond wordt door de centrale hal in twee zones opgedeeld: links het woongedeelte bestaande uit twee samengevoegde vertrekken, rechts de voormalige eetkamer en keuken. De ruime bovenverdieping, ingericht onder het dak, is bereikbaar via een traditionele bordestrap welke qua decoratie een kopie is van de linker trappartij in het kasteel en heeft vier kamers en een kleine ruimte met dubbele deuren regelmatig geschikt rond een kort gangetje. Een aantal oorspronkelijke vaste erfgoedelementen bleven behouden, onder meer de originele voordeur, de verzorgde tegelvloer met geometrisch patroon samengesteld uit

achthoekige zwarte en witte ruitvormige tegels in de hal en keuken, de bordestrap en een laag deurtje met spiegelboogmotief in de keuken.

Art. 3.1. De beheersdoelstellingen voor het cultuurhistorisch landschap Kasteeldomein Baudries zijn:

- 1° de algemene doelstelling van de bescherming als cultuurhistorisch landschap is het behoud van de erfgoedkenmerken en -elementen die de basis vormen voor de erfgoedwaarden, wenselijk via de opmaak van een geïntegreerd beheersplan in overleg met het agentschap voor Natuur en Bos;
- 2° de bescherming als cultuurhistorisch landschap beoogt het behoud en het aangepast beheer van de parkaanleg van het kasteeldomein Baudries met kasteel, zijvleugels en aanhorigheden (dienstwoningen, koetshuizen, paardenstallen, muurserre met groentekelder, halfopen bergplaats, duiventoren, garage, diensterf met afsluitmuren en -poorten, kippenren, hondenhokken en gemakhuisje), toegangsbrug, omwalling met watertrap en oeverversterking, toegangspoorten, bronnen, grondduikers, serpentinevijver met regelbare constructies en oeverversterking, parkbruggen, conciërgewoning, bakhuis, boerenhuis, moestuin met fruitmuren, muurserre, grasparterres, *'tapis-vert'*, collectie individuele bomen, bomenrijen, bomengroepen en struikenmassieven, bosbestanden, graslanden en afsluitingshaag. Elke beheersdaad vereist een geïntegreerde en duurzame aanpak waarbij de impact op het geheel wordt afgewogen en waarbij de draagkracht niet wordt overschreden;
- 3° de bescherming beoogt het behoud van de afleesbaarheid en herkenbaarheid van de laat negentiende-eeuwse parkaanleg in gemengde stijl met bijzondere aandacht voor de perspectiefwerking (hoofdas met grasparterres en *'tapis-vert'* en diagonale zichtlijnen of *'vista's'* al dan niet ondersteund door bloemenperken, rozenbogen, snoeivormen en tuinornamenten met balustrades en tuinvazen);
- 4° met betrekking tot de elementen die behoren tot de fase van de intensieve laat negentiende-eeuwse verbouwings- en uitbreidingswerken (toegangsbrug, omwalling, zijpoortje aan zijde Kerkplein, grondduikers, serpentinevijver met regelbare constructies, tuinbruggen, moestuin met fruitmuren, afsluitpoort en zijpoortje, grasparterres op het voorplein en aan de tuinzijde van het kasteel, *'tapis-vert'*, tennisterrein en wandelpaden) wordt actief behoud en herstel voorgestaan;
- 5° met betrekking tot de ijskelder kan een reconstructie overwogen worden;
- 6° met betrekking tot de zone van de voormalige moestuin aansluitend bij de oostelijke zijvleugel van het kasteel met aanhorigheden kan een nieuwe passende tuinaanleg ontwikkeld worden;
- 7° met betrekking tot de voormalige inrijpoort kan met de natuurstenen restanten een heroprichting van een poortconstructie ter hoogte van de huidige hoofdtoegang aan de Kerkstraat of ter vervanging van de huidige zijpoort aan de Gemeentehuisstraat overwogen worden;
- 8° met betrekking tot het zijpoortje aan de zijde van het Kerkplein wordt het herstel van het verbindingspad naar de koorzijde van de Sint-Petruskerk en het familiaal gedenkteken van de voormalige kasteel-eigenaars voorgestaan;
- 9° met betrekking tot de Dikvijversbeek, de Boeversbeek en de serpentinevijver wordt een actief en veilig waterpeilbeheer voorgestaan dat rekening houdt met het minstens tijdelijk opheffen van vismigratieknelpunten;

- 10° bij het terugvinden van eventuele restanten van de voormalige watermolen dienen de bouwsporen in situ behouden te blijven;
- 11° met betrekking tot het bakhuis, het boerenhuis en de muurserre (verbouwd tot oranjerie) wordt het behoud van het kenmerkende uitzicht (buitengevels, schrijnwerk, bedaking) vooropgesteld. Een herstel van de bakoven met originele dakbedekking kan overwogen worden;
- 12° de bescherming beoogt het behoud en aangepast beheer van de ommuurde moestuin met fruitmuren. Een nieuwe tuinaanleg, geïnspireerd op het voormalige nutsgebruik, kan ontwikkeld worden;
- 13° de bescherming beoogt, via een ontheffing op het verbod op ontbossing, het opnieuw aanplanten van de hoogstamboomgaard met lokale fruitrassen ter hoogte van de voormalige populierenaanplant;
- 14° de bescherming beoogt het behoud en instandhouding van de collectie individuele bomen, bomenrijen, bomengroepen en struikenmassieven. Gezien de intrinsieke waarde kunnen deze opmerkelijke houtige erfgoedelementen na afsterven vervangen worden door soortgelijke of standplaatsgeschikte exemplaren. Ook heraanplant van andere individuele bomen, bomenrijen, bomengroepen en struikenmassieven na afsterven wordt aanbevolen. Hierbij is het behoud van de hoofdas en de diagonale zichtlijnen of '*vista's*' steeds van belang;
- 15° de bescherming beoogt het behoud en het aangepast beheer van de bosbestanden in de valleien van de Dikvijversbeek en Boeversbeek en in de smalle bosgordels op de flanken, in overeenstemming met de kwaliteitsdoelstellingen voor de corresponderende habitattypes en dierenpopulaties. Via natuurgericht beheer kan gestreefd worden naar een gevarieerde boom- en struiklaag met voldoende kansen voor de natuurlijke ondergroei in de kruid- en moslaag. Een cyclisch bosbeheer wordt voorgestaan, met facultatief gefaseerd dunnen van de boomlaag waarbij een natuurlijke of gestuurde bosverjonging plaatsvindt. Kwaliteitsverbetering in de bossfeer kan nagestreefd worden tot een goede staat van instandhouding volgens de corresponderende normen. Bosuitbreidingen mogen niet gebeuren ten koste van de beoogde open biotopen. Specifieke populatiedoelstellingen voor bedreigde diersoorten en kwaliteitsdoelstellingen voor bijzondere habitatkenmerken dienen in acht genomen te worden. Plaatselijk invasieve soorten dienen bestreden te worden;
- 16° de bescherming beoogt het behoud en het aangepast beheer van de graslanden verspreid over het kasteeldomein. Via natuurgericht beheer kan gestreefd worden naar een gevarieerde kruidlaag. In de graslanden kan het medegebruik in functie van de paardenhouderij behouden blijven. De zandpiste en de natuurlijke hindernissen geplaatst voor paardendressuur, jumping en samengestelde wedstrijd kunnen behouden blijven. Afsluitingen dienen beperkt te blijven en uitsluitend in rustieke materialen uitgevoerd;
- 17° met betrekking tot de halfverharde en onverharde paden en dreven wordt een herwaardering voorgestaan op basis van het oorspronkelijk patroon, afgestemd op het behoud of gedeeltelijk herstel van de parkbruggen over de Dikvijversbeek en Boeversbeek;
- 18° de bescherming beoogt het behoud en het aangepast beheer van de afsluitingshaag en het plaatselijk herstel van ontbrekende stukken met standplaatsgeschikte soorten;

19° de bescherming als cultuurhistorisch landschap ondersteunt het huidige gebruik of een andere invulling van het kasteeldomein in de toekomst, mits respect voor de waarden van de beschreven erfgoedelementen en -kenmerken.

Art. 3.2. De beheersdoelstellingen voor het monument Kasteel Baudries met zijvleugels en aanhorigheden zijn:

- 1° de algemene doelstelling van de bescherming als monument is het behoud van de erfgoedkenmerken en -elementen die de basis vormen voor de erfgoedwaarden;
- 2° de bescherming als monument beoogt het behoud van de erfgoedelementen van het kasteel Baudries met zijvleugels en aanhorigheden (koetshuizen, paardenstallen, muurserre met groentekelder, halfopen bergplaats, duiventoren en garage), zowel in het exterieur als in het interieur. Elke beheersdaad vereist een geïntegreerde en duurzame aanpak waarbij de impact op het geheel wordt afgewogen en waarbij de draagkracht niet wordt overschreden;
- 3° de bescherming beoogt dat de afleesbaarheid en herkenbaarheid van de typologie die het kasteel met zijvleugels en aanhorigheden kenmerkt en de ensemblewaarde tussen exterieur en interieur gerespecteerd worden;
- 4° met betrekking tot het exterieur van het kasteel Baudries met zijvleugels en aanhorigheden beoogt de bescherming als monument het behoud van de buitenarchitectuur qua schaal, volumewerking, materiaalgebruik en decoratieve gevelafwerking. De herkenbaarheid van het laat negentiende-eeuwse kasteel in beaux-artsstijl en grote aandacht voor het behoud van het authentieke voorkomen en de afwerking, is hierbij van belang;
- 5° met betrekking tot het interieur beoogt de bescherming het behoud van de herkenbaarheid, van de bestaande ruimteverdeling en de beschreven waardevolle interieurelementen en cultuurgoed;
- 6° de bescherming als monument ondersteunt de huidige functie of een andere invulling van het kasteel Baudries met zijvleugels en aanhorigheden in de toekomst, mits respect voor de beschreven erfgoedelementen en -kenmerken;
- 7° het in de bijgevoegde lijst opgesomde cultuurgoed houdt verband met de historische interieuraankleding en interieurensemble. Het behoud ervan in situ is wenselijk.

Art. 3.3. De beheersdoelstellingen voor het monument Conciërgewoning Kasteel Baudries zijn:

- 1° de algemene doelstelling van de bescherming als monument is het behoud van de erfgoedkenmerken en -elementen die de basis vormen voor de erfgoedwaarden;
- 2° de bescherming als monument beoogt het behoud van de beschreven erfgoedelementen van de conciërgewoning van het kasteel Baudries, zowel in het exterieur als in het interieur. Elke beheersdaad vereist een geïntegreerde en duurzame aanpak waarbij de impact op het geheel wordt afgewogen en waarbij de draagkracht niet wordt overschreden;
- 3° de bescherming beoogt dat de afleesbaarheid en herkenbaarheid van de typologie die de conciërgewoning kenmerkt en de ensemblewaarde tussen exterieur en interieur gerespecteerd worden;
- 4° met betrekking tot het exterieur van de conciërgewoning van het kasteel Baudries beoogt de bescherming als monument het behoud van de buitenarchitectuur qua schaal, volumewerking, materiaalgebruik en decoratieve gevelafwerking. De herkenbaarheid van conciërgewoning met aandacht voor het behoud van het authentieke voorkomen en de afwerking, is hierbij van belang;

- 5° met betrekking tot het interieur beoogt de bescherming het behoud van de herkenbaarheid, van de bestaande ruimteverdeling en de beschreven waardevolle interieurelementen;
- 6° de bescherming als monument ondersteunt de huidige functie of een andere invulling van de conciërgewoning van het kasteel Baudries, mits respect voor de beschreven erfgoedelementen en -kenmerken.

Art. 4.1. De zakelijkrechthouder en de gebruiker houden het cultuurhistorisch landschap Kasteeldomein Baudries in stand en onderhouden het door:

- 1° het cultuurhistorisch landschap als een goede huisvader te beheren en de nodige voorzorgsmaatregelen te nemen tegen schade door brand, blikseminslag, diefstal, vandalisme, wind of water;
- 2° de toestand van het cultuurhistorisch landschap regelmatig te controleren;
- 3° regulier onderhoud uit te oefenen;
- 4° onmiddellijk passende consolidatie- en beveiligingsmaatregelen te nemen in geval van nood;

In uitvoering van de beheersdoelstellingen gelden voor het cultuurhistorisch landschap Kasteeldomein Baudries volgende specifieke verboden:

- 1° het organiseren van gemotoriseerde sportevenementen;
- 2° het wijzigen van het hydrografisch netwerk of het uitvoeren van werken die een impact hebben op het grondwaterpeil in die mate dat de bronwerking grondig wordt gewijzigd of dat deze niet meer mogelijk is. Het herstellen van de kunstmatige omleiding en afvoer van het bronwater naar de onbevaarbare waterlopen en naar de serpentinevijver is wel mogelijk;
- 3° het aanbrengen van reliëfwijzigingen in de bodem waardoor de oorspronkelijke basistopografie wordt gewijzigd;
- 4° het achterlaten, opslaan of verwerken van eender welke afvalstof, van afgedankte voorwerpen, van ruwe of verwerkte materialen;
- 5° het toepassen van chemische verdelgingsmiddelen, groeiremmers, groeistimulatoren, hormonale behandelingen of andere verdelgingsmiddelen.

Art. 4.2. De zakelijkrechthouder en de gebruiker houden de monumenten Kasteel Baudries met zijvleugels en aanhorigheden en Conciërgewoning Kasteel Baudries in stand en onderhouden ze door:

- 1° de monumenten als een goede huisvader te beheren en de nodige voorzorgsmaatregelen te nemen tegen schade door brand, blikseminslag, diefstal, vandalisme, wind of water;
- 2° de toestand van de monumenten regelmatig te controleren;
- 3° regulier onderhoud uit te oefenen;
- 4° onmiddellijk passende consolidatie- en beveiligingsmaatregelen te nemen in geval van nood.

Art. 5.1. Een toelating is vereist voor de volgende handelingen in het cultuurhistorisch landschap Kasteeldomein Baudries:

- 1° het plaatsen, slopen, verbouwen of heropbouwen van een constructie;
- 2° het plaatsen of wijzigen van boven- en ondergrondse nutsvoorzieningen en leidingen;
- 3° het plaatsen van opschriften, publiciteitsinrichtingen of uithangborden, met uitzondering van verkiezingspubliciteit en met uitzondering van tijdelijke publiciteitsinrichtingen, waarbij wordt bekendgemaakt dat het goed te koop of te huur

- is, op voorwaarde dat de totale maximale oppervlakte niet meer bedraagt dan 4 m², aan te brengen;
- 4° het plaatsen of wijzigen van afsluitingen, met uitzondering van gladde schrikdraad en prikkeldraad met houten, ontschorste smalle palen, ten behoeve van veekering;
 - 5° het aanleggen, ophogen, structureel en fundamenteel wijzigen of verwijderen van wegen en paden;
 - 6° elke reliëfwijziging van de bodem, wijziging van het hydrografisch netwerk of werk dat impact kan hebben op het grondwaterpeil en de bronwerking;
 - 7° het vellen of beschadigen van bomen en struiken, met uitzondering voor dode bomen en niet meer productieve fruitbomen, en elke handeling die een wijziging van de groeiplaats en groeivorm van de bomen en de struiken tot gevolg kan hebben;
 - 8° het aanplanten van bomen en struiken die geen vervanging zijn van afgestorven of verdwenen bomen en struiken;
 - 9° het aanleggen of wijzigen van verharding of het uitbreiden van bestaande verhardingen;
 - 10° het plaatsen of wijzigen van straatmeubilair, met uitzondering van niet-aard- en niet-nagelvaste elementen en verkeersborden vermeld in artikel 65 van het Koninklijk Besluit van 1 december 1975 houdende algemeen reglement op de politie van het wegverkeer en van het gebruik van de openbare weg;
 - 11° het aanleggen van sport- en spelinfrastructuur of parkeerplaatsen;
 - 12° het organiseren van grote evenementen, die het normaal gebruik van het beschermd onroerend erfgoed overstijgen, onder meer het houden van testen, oefenritten en wedstrijden met mechanische voertuigen, het gebruik van vaartuigen met of zonder hulpmotor, het kleiduifschieten, het gebruik van modelvliegtuigen met afstandsbediening, het beoefenen van georganiseerde ruitersport, het houden van manifestaties of sportactiviteiten, het houden van metaaldetectie rally's;
 - 13° het scheuren van grasland of het omzetten van grasland in akkerland van:
 - a) historisch permanent grasland: een halfnatuurlijke vegetatie die bestaat uit grasland dat gekenmerkt wordt door het langdurig grondgebruik als graasweide, hooiland of wisselweide met cultuurhistorische waarde of met een soortenrijke vegetatie van kruiden en grassoorten waarbij het milieu meestal wordt gekenmerkt door de aanwezigheid van sloten, greppels, poelen, uitgesproken microreliëf, bronnen of kwelzones;
 - b) overig grasland in de groengebieden, parkgebieden, buffergebieden, bosgebieden, valleigebieden, brongebieden, agrarische gebieden met ecologisch belang, agrarische gebieden met bijzondere waarde, natuurontwikkelingsgebieden, gebieden voor gemeenschapsvoorzieningen en openbare nutsvoorzieningen met als overdruk overstromingsgebied, wachtbekkens en militaire domeinen, ontginningsgebieden die een van de bestemmingen, vermeld in dit artikel, als nabestemming hebben, op de plannen van aanleg en de ruimtelijke uitvoeringsplannen met toepassing van de VCRO;
 - 14° het plaatsen of wijzigen van oeverbeschoeiing;
 - 15° het achterlaten van slib. Een normaal onderhoud van de openbare waterlopen blijft toegelaten voor zover het slib oordeelkundig wordt opengespreid en voldoet aan de geldende normen;
 - 16° het omzetten van akker- of grasland naar bos;
 - 17° het gebruik van bestrijdingsmiddelen op grasland, wegbermen en bos, uitgezonderd voor de pleksgewijze bestrijding van distels en brandnetels;
 - 18° het achterlaten, opslaan of verwerken van eender welke afvalstof, van afgedankte voorwerpen, van ruwe of verwerkte materialen, met uitzondering van tijdelijke stockage op akkerland van stalmest, van compost en van afvalresidu's verkregen bij de verwerking van suikerbieten;

19° het lozen van vloeistoffen of gassen die nadelig kunnen zijn voor de aanwezige flora, fauna en bodem, met uitzondering van de bemesting van cultuurgronden zoals bepaald in het mestdecreet.

Er is geen toelating vereist voor:

1° regulier onderhoud;

2° passende consolidatie- en beveiligingsmaatregelen in geval van nood.

Art. 5.2. Een toelating is vereist voor de volgende handelingen aan de monumenten Kasteel Baudries met zijvleugels en aanhorigheden en Conciërgewoning Kasteel Baudries:

1° het plaatsen, slopen, verbouwen of heropbouwen van een constructie;

2° het verwijderen, vervangen, wijzigen of verstevigen van constructieve elementen;

3° het verwijderen, vervangen of wijzigen van historische materialen en het toepassen van behandelingen met als doel de historische materialen te reinigen, te herstellen, te verduurzamen of te beschermen tegen verweer en aantasting;

4° het uitvoeren van de volgende werken aan het dak en de buitenmuren van constructies:

a) het verwijderen, vervangen of wijzigingen van het dakvolume, de dakbedekking, de dakconstructie en gootconstructies;

b) het verwijderen van voegen en het hervoegen;

c) het aanbrengen, verwijderen, vervangen of wijzigen van de kleur, textuur of samenstelling van de afwerkingslagen;

d) het aanbrengen, verwijderen, vervangen of wijzigen van buitenschrijnwerken, deuren, ramen, poorten, inclusief de al dan niet figuratieve beglazing, beslag, hang- en sluitwerk;

e) het aanbrengen, verwijderen, vervangen of wijzigen van aard- en nagelvaste elementen, smeedijzer en beeldhouwwerk, inclusief nieuwe toevoegingen;

5° het uitvoeren van de volgende handelingen aan of in het interieur en het cultuurgoed dat er integrerend deel van uitmaakt:

a) het uitvoeren van destructief materiaaltechnisch onderzoek;

b) het uitvoeren van structurele werken en het toevoegen van nieuwe structuren;

c) het uitvoeren van werken die het uitzicht of de indeling van het interieur wijzigen;

d) het verwijderen, vervangen of wijzigen van historische materialen en het toepassen van behandelingen met als doel de historische materialen te reinigen, te herstellen, te verduurzamen of te beschermen tegen verwerking en aantasting;

e) het verwijderen, vervangen of wijzigen van plafonds, gewelven, vloeren, trappen, wand- en plafondafwerking, binnenschrijnwerken, inclusief de al dan niet figuratieve beglazing, lambrisering, beslag, hang- en sluitwerk, en van de waardevolle interieurdecoratie;

f) het bepleisteren van niet-bepleisterde elementen of het bepleisteren met een andere samenstelling of textuur, alsook het ontleisteren van bepleisterde elementen;

- g) het beschilderen van ongeschilderde elementen of het schilderen in andere kleuren of kleurschakeringen of met een andere verfsoort dan de aanwezige;
- h) het uitvoeren van werken aan en het verplaatsen of verwijderen van het cultuurgood.

Er is geen toelating vereist voor:

1° regulier onderhoud;

2° passende consolidatie- en beveiligingsmaatregelen in geval van nood.

Brussel, 04/12/23

De Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed,

Getekend door: Matthias Diependaele (Sig)
Getekend op: 2023-12-04 11:49:08 +01:0
Reden: Ik keur dit document goed

Matthias DIEPENDAELE